

TANTÁRGYI ADATLAP

Kommunikáció társas keretei

BMEGT41A114

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Kommunikáció társas keretei

Azonosító

BMEGT41A114

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	4
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

6

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Bíró Gábor István egyetemi adjunktus biro.gabor@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány alapszak 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2022.03.30.) az 580186/8/2022 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2022.03.30-tól.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgya célja, hogy hozzásegítse a hallgatókat a különböző társas viszonyok megértéséhez, valamint a közösségekben történő hatékony és sikeres részvételhez. A kurzus keretein belül elemzésre kerülnek a személyiség, a társas kapcsolatok és a társadalmi környezet összefüggései annak érdekében, hogy a hallgatók megértsék kommunikációs megnyilvánulások hatásmechanizmusait. A kurzus gyakorlati feladatok és elmélet előadások segítségével vezeti át a hallgatókat azokon a szociálpszichológiai elméleteken, amelyekre a kommunikációs készségek hatással bírnak. A kurzus során megismerkedhetnek a szociálpszichológia fő elméleti alakjaival, mindezt kommunikációs gyakorlatok segítségével is. Az elméletek mindegyike a kommunikációra gyakorolt hatásának fókuszával kerül bemutatásra. Ezen kívül pedig a hallgatók eszközöket kapnak a csoportokban, szervezetekben való tudatos, hatékony viselkedéshez.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.
2. Ismeri a társadalom működésével kapcsolatos összefüggéseket, az ezekre vonatkozó szaktudományos kontextusokat.
3. Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszerük működési mechanizmusait.
4. Ismeri a kommunikáció és média területét meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági és politikai folyamatok legfontosabb tényezőit.
5. Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit.

Képesség

1. Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között.
2. Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat, a társadalomtudományi és médiakutatási adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
3. Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.
4. Alapfokú elméleti felkészültségére építve képes kidolgozni a társadalmi kommunikáció színterein zajló folyamatok valóságos viszonyait feltáró, a tények vizsgálatára irányuló munkahipotézisét, az ennek vizsgálatára szolgáló legalkalmasabb empirikus módszert és a feldolgozás folyamatának koncepcióját.
5. Képes az elméleti és a gyakorlati munkája során megismert kommunikációs szinteken és színtereken feltárt tények alapos és részletes elemzésére és az eredményekből kibontható összefüggések feltárására.
6. A kommunikáció és médiakutatás területén képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletet hozni, és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat megfogalmazni.
7. Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.
8. A gyakorlati alkalmazhatóság szintjén képes szakterületére vonatkozó (személyközi, csoportos, nyilvános, szervezeti, kulturaközi és tömegkommunikáció) döntéshozatali folyamatokban döntéseket hozni.

Attitűd

1. Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
2. Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
3. Elfogadja a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét, és felvállalja ezen értékeket képviselését.
4. Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére, nyitottan és elfogadóan viszonyul e kultúrákhoz.
5. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
6. Érzékeny és nyitott a legsúlyosabb társadalmi problémákra, szemléletét áthatja az esetekkel és a kiszolgáltatottakkal szembeni szakmai és emberi szolidaritás.
7. Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
8. Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
9. Képes kommunikációs készségek elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
10. Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
11. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

Önállóság és felelősség

1. A kommunikáció és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.

2. Egy szakmai munkaközösségbe kerülve képes az ottani szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatok elvégzésére, illetve irányítására.
3. A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.
4. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szakmáját, szervezetét és szakmai csoportját.
5. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.

Oktatásmódszertan

Előadások, elemzési gyakorlatok, önálló és csoportos munkavégzés (pl. szituációs gyakorlatok, projektfeladatok), audiovizuális és prezentációs eszközök/technikák.

Tanulástámogató anyagok

- Tankönyvek, jegyzetek, letölthető anyagok - Textbooks, notes, and downloadable materials.
- Elektronikus jegyzet a Tanszék elektronikus felületein. pl. Moodle.
- Atkinson, et al. (eds.) Pszichológia. Osiris, 1994. 18-19. fejezetek
- Aronson, E. A társas lény. Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1984.
- Aronson, E. – Tavis, C. Történetek hibák, de nem én tehetek rólok: Az önigazolás lélektana, Ab Ovo Kiadói Kft., 2009.
- Breckler, S. J. – Olson, J. M. – Wiggins, E. C. Social Psychology Alive. Belmont: Thomson Higher Education, 2006.
- Baumeister, R. F. – Finkel, E. J. Advanced Social Psychology: The State of the Science. Oxford: Oxford University Press, 2010.
- Csepeli, Gy. Szociálpszichológia, Osiris Kiadó, 2001.
- Szociálpszichológia mindenkiben, Kossuth kiadó, 2014.
- Lengyel, Zs. Szociálpszichológia - szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó, 2002.
- Smith, E. R. – Mackie, D. (2005): Szociálpszichológia. Budapest: Osiris Kiadó.
- Szokolszky, Á. Kutatómunka a pszichológiában, Osiris Kiadó, 2004.
- További ajánlott irodalom:
- Heider, F. (1958). The Psychology of Interpersonal Relations. New York: Wiley.
- Hodges, J. & Tizard, B. (1989)
- Kelley, H. H. (1967). Attribution theory in social psychology. In D. Levine (ed.), Nebraska Symposium on Motivation (Volume 15, pp. 192-238). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Jones, E. E., & Davis, K. E. (1965) From acts to dispositions: the attribution proces in social psychology, in L. Berkowitz (ed.), Advances in experimental social psychology (Volume 2, pp. 219-266), New York: Academic Press.
- Sherif, M. (1954). Experimental study of positive and negative intergroup attitudes between experimentally produced groups: robbers cave study.
- Shih, M., Pittinsky, T. L., & Ambady, N. (1999). Stereotype susceptibility: Identity salience and shifts in quantitative performance. Psychological science, 10(1), 80-83.
- Steele, C. M., & Aronson, J. (1995). Stereotype threat and the intellectual test performance of African Americans. Journal of personality and social psychology, 69(5), 797.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése három évközi írásbeli részteljesítmény értékelés (1-2-3. ZH) alapján történik. Jelenlét a foglalkozások 70%-án és legalább 2 ZH megírása a szorgalmi időszakban.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Összegző teljesítmény értékelés (1-2-3. ZH): a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a helyzetfelismerés és önálló kritikai elemzést helyezi a középpontba, az értékelés alapjául szolgáló tananyag-részt és a rendelkezésre álló munkaidőt a tantárgy előadója határozza meg.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. részteljesítmény értékelés : 23.33%
- 2. részteljesítmény értékelés: 23.33%
- 3. részteljesítmény értékelés : 23.33%
- Órai gyakorlatok: 30%
- Összesen: 100%+

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- A tárgyhoz nem tartozik vizsgaidőszakban történő értékelés.:

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90% felett
Jeles	86–90%
Jó	74–85%
Közepes	62–73%
Elégéséges	50–61%
Elégtelen	49% alatt

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza. Pótlási lehetőségek: a pótlási héten az óra időpontjában.

Az alkalmak két részre bonthatóak: I. előadás II. gyakorlat. A fennmaradó 30% pontjai (lásd. 3.6. pont) az órai gyakorlatokon szerezhetők meg. Ezek a feladatok kombinációi: csoportos problémamegoldás, improvizációs kommunikációs feladatok, előzetesen elkészített prezentációk bemutatása, vezetésikészség-gyakorlatok

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	14×4=56
félévközi készülés a gyakorlatokra	36
felkészülés a teljesítményértékelésekre	24
házi feladat elkészítése	13
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	51
vizsgafelkészülés	0
összesen	180

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Bevezetés. Az arousal. Társas facilitáció és inhibíció. A konformitás típusai.
- 2 Az engedelmesség. A tekintély és az intézményes szerepek hatása viselkedésünkre. A báméskodó-hatás. A kisebbségi vélemény szociális befolyásoló hatása.
- 3 Személypercepció. Attribúció és attribúciós torzítások. Sémás információfeldolgozás. Implikált személyiségelméletek. A sztereotípa és a sztereotípa-fenyegetés.
- 4 Számonkérés: I. ZH.
- 5 Attitűd, előítélet és diszkrimináció. Az előfeszítés (priming) és az Implicit Asszociációs Teszt (IAT).
- 6 Nonverbális kommunikáció. Gesztusok, mimika, kézjelek, proxemika. Nem verbális érzelm kifejezés. Emblémák, kulturális szignálok. Interkulturális kommunikáció.
- 7 Társas hatások az iskolában és a munkahelyen. Tanulás-elméletek. A Pygmalion-effektus. A tekintély kialakítása és fenntartása. Metakommunikáció. Intergenerációs konfliktusok és kezelésük.
- 8 Nevelési és vezetési stílusok. A MACH teszt.
- 9 Számonkérés: II. ZH.
- 10 Az információ kódolásának, tárolásának és előhívásának társas aspektusai. A hibás információ társas magyarázatai. A támogató társas viselkedés. Egészséges társas kapcsolatok.
- 11 A deviáns társas viselkedés. Agresszió. A bűnügyi profilozás és a kriminálpszichológia kommunikációs aspektusai.
- 12 Főbb viták és törésvonalak. Online kvíz a teljes kurzus anyagából
- 13 Számonkérés III. ZH.

További oktatók

Dr. Láng Benedek egyetemi tanár lang.benedek@gtk.bme.hu
Szemere Alexandra egyetemi tanársegéd szemere.alexandra@gtk.bme.hu
Dr. Ziegler Zsolt egyetemi adjunktus ziegler.zsolt@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége